

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 5P/67/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8620201549
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivo Parada
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2021:8620201549.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník sudcom JUDr. Ivom Paradam v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého Z. U., nar. XX.X.XXXX, bytom O. L. XXXX/XX, XXX XX A., t. č. umiestnený v Reedukačnom centre Sološnica, 906 37 Sološnica 3, zastúpený opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Stropkov, dieťa alebo jej matky a otca Z. U., nar. XX.X.XXXX, bytom O. L. XXXX/XX, XXX XX A., t. č. umiestnený v Ústave na výkon trestu odňatia slobody, Kpt. Nálepku 1, 081 13 Prešov, o návrhu navrhovateľa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stropkov, odbor sociálnych vecí, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Hlavná 26, 091 01 Stropkov, na nariadenie ústavnej starostlivosti maloletému, takto

rozhodol:

I. N a r i a d ť u j e ústavnú starostlivosť maloletému Z. U., ktorá sa bude vykonávať v Reedukačnom centre Sološnica, 906 37 Sološnica 3.

II. Otec je p o v i n ň ý prispievať na výživu maloletého Z. U. v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne od právoplatnosti rozsudku do budúcnosti na účet Reedukačného centra Sološnica, 906 37 Sološnica 3 vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ sa podaným návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 26.8.2020 domáhal nariadenia ústavnej starostlivosti maloletému.

2. Svoj návrh odôvodnil dôvodmi, ktoré sú uvedené nižšie tohto odôvodnenia a s ktorými sa súd stotožnil.

3. Otec sa nevyjadril k návrhu.

2

5P/67/2020

4. Opatrovník súhlasil s nariadením ústavnej starostlivosti maloletému. Uviedol, že je v záujme maloletého, aby bol umiestnený do ústavnej starostlivosti, nakoľko maloletý je podmienenčne odsúdený a momentálne ešte prebieha vyšetrowanie v ďalších troch závažných trestných činoch, kde je podozrivý. Nakoľko otec maloletého je vo výkone trestu a matka je nebohá je v záujme maloletého, aby zostal zatiaľ v ústavnej starostlivosti Reedukačného centra Sološnica.

5. Súd vykonal dokazovanie správou Reedukačného centra Sološnica zo dňa 4.6.2020 a uznesením Okresného súdu Svidník č. k. 5P/67/2020-13 zo dňa 3.9.2020 o nariadení neodkladného opatrenia.

6. Podľa § 54 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu, b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka, c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

7. Podľa § 54 ods. 3 Zákona o rodine za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

8. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

9. Podľa § 62 ods. 1 až 3 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

10. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva minimálny rozsah výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima podľa osobitného predpisu, ktorú musí mať dieťa zabezpečenú vždy. V súčasnosti podľa zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov činí výška životného minima na zaopatrené neplnoleté dieťa a nezaopatrené dieťa sumu 29,42 eura.

11. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej

3

5P/67/2020

starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné .

12. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

13. Podľa § 215 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

14. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že uznesením Okresného súdu Svidník č. k. 5P/67/2020-13 zo dňa 3.9.2020 o nariadení neodkladného opatrenia, ktoré sa stalo vykonateľným dňa 3.9.2020 a nadobudlo právoplatnosť dňa 25.9.2020, bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti Reedukačného centra Sološnica.

15. Navrhovateľ Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Stropkov (ďalej len ÚPSVaR), oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len OSPODaSK) eviduje osobný spis maloletého

Z. U., nar. XX.X.XXXX, odo dňa 5.2.2013 z dôvodu problémového správania sa v škole. Maloletý Z. vyrastá v neúplnej rodine s otcom Z. U., nar. XX.X.XXXX a tromi mladšími súrodencami. Matka maloletého A. Y., nar. XX.X.XXXX zomrela dňa 14.4.2017. Na výchove maloletých detí sa podieľa hlavne stará matka Q. Y., ktorá s nimi žije v spoločnej domácnosti. Otec má k výchove maloletých detí veľmi povrchný prístup. Často požíva alkoholické nápoje a nie je pre detí autoritou. Otec maloletého je od 1.10.2017 vyradený z evidencie žiadateľov o zamestnanie pre odmietanie aktivácie. Privyrába si brigádnickou činnosťou v stavebníctve, ťažbe dreva, zberom druhotných surovín a z týchto prostriedkov prispieva na živobytie rodiny. Otec v súčasnej dobe poberá prídavky na deti mesačne vo výške 74,85 eura a sirotsky dôchodok zo sociálnej poisťovne. Do rodinného rozpočtu prispieva taktiež stará matka maloletých detí.

16. Maloletý Z. ukončil v školskom roku 2019/2020 povinnú školskú dochádzku a to absolvovaním 9. ročníka („variant A“ pre deti s mentálnym postihnutím) ŠZŠ Bačkov. Jeho vedomostná úroveň je veľmi slabá a zodpovedá jeho mentálnej úrovni. Záujem o školské vedomosti neprejavoval. Škola sa nachádza priamo v zariadení Reedukačného centra, čiže dochádzka do školy bola pravidelná bez vymeškaných neospravedlnených hodín.

17. Počas celej doby evidencie pracovníci OSPODaSK vykonávajú v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele opatrenia na odstránenie alebo zmiernenie problémov v správaní maloletého Z.. Ich súčasťou boli pohovory s maloletým a jeho rodičmi, ako aj intervencie v rodinnom prostredí maloletého a v škole, ktorú navštevuje. Počas pohovorov s maloletým Z. v prítomnosti jeho rodičov a po smrti matky v prítomnosti otca a starej matky navrhovateľ zisťoval príčiny jeho problémového správania a motivovali ho k zlepšeniu správania sa a vyhýbaniu sa páchania trestnej činnosti.

4

5P/67/2020

18. Vyššie uvedeným opatreniam OSPODaSK sa správanie maloletého podarilo stabilizovať iba čiastočne a to v období od januára do septembra 2015. Od septembra 2015 sa situácia veľmi zhoršila. Z uvedených dôvodov dňa 8.3.2016 ÚPSVaR Stropkov, začal konanie vo veci uloženia výchovného opatrenia dohľadu nad výchovou maloletého Z. v zmysle § 37 ods. 2 písm. b) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine. Výchovné opatrenie nadobudlo právoplatnosť dňa 29.3.2016 a bolo uložené na obdobie 6 mesiacov odo dňa právoplatnosti. V sledovanom období počas trvania výchovného opatrenia sa vykonávanými opatreniami a to intervenciám v rodine a pohovorom s maloletým ako aj s ich rodičmi, nepodarilo úplne zamedziť páchaniu trestnej činnosti maloletým. V čase trvania výchovného opatrenia sa dopustil spáchania 4 drobných krádeží a jedného trestného činu. Z uvedených dôvodov bolo výchovné opatrenie dohľadu nad výchovou maloletého Z. po skončení účinnosti vyhodnotenú ako opatrenie, ktoré nespĺnilo svoj účel.

19. Keďže opatrenia OSPODaSK, ktoré boli vykonávané za účelom korigovania problémového správania maloletého Z. boli neúčinné, bol k spolupráci prizvaný akreditovaný subjekt na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ÚPSVaR Stropkov a to Detské kočovné divadlo DRaK, Hlavná 18, Prešov (ďalej len „DKD“). Akreditovaný subjekt s maloletým pracoval od 15.4.2016. Napriek prijatým opatreniam sa jeho problémové správanie neustále zhoršovalo. Maloletý prestal rešpektovať rodičov, ich príbuzných, a taktiež aj sociálnych pracovníkov OSPODaSK. Za obdobie od októbra 2016 do februára 2017 spáchal 11 priestupkov proti majetku - drobné krádeže v obchodoch.

20. Uznesením Okresného súdu Svidník č. k. 4P/12/2017-13 zo dňa 15.2.2017 bol maloletý Z. dňa 20.2.2017 odovzdaný do starostlivosti Reedukačného centra Mlynky - Biele Vody (ďalej len „RC“). Následne Okresný súd Svidník rozsudkom č. k. 4P/12/2017-24 zo dňa 4.4.2017, právoplatným dňa 10.4.2017, rozhodol v zmysle § 37 ods. 3 písm. b) zákona o rodine o nariadení výchovného opatrenia maloletému Z. a nariadil mu pobyt v RC na dobu šesť mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Počas pobytu v RC sa maloletý nedopustil žiadneho problémového správania. Výchovné opatrenie realizované v RC pozitívne ovplyvnilo postoj maloletého smerom k plneniu si povinností a to hlavne pozitívny prístup k plneniu si povinnej školskej dochádzky a zdravému životnému štýlu bez páchania trestnej činnosti. Z vyššie uvedených dôvodov navrhovateľ spolu s vedením RC konštatovali, že uložené výchovné opatrenie v plnej miere splnilo svoj účel a z uvedeného dôvodu sa maloletý Z. dňa 10.10.2018 vrátil do rodinného prostredia.

21. Po návrate domov, v období od decembra 2017 do apríla 2018, sa maloletý dopustil spáchania 5 drobných krádeží. Prijatými opatreniam OSPODaSK ako aj zaradením maloletého do výchovno-skupinového programu pre deti s problémovým správaním alebo s poruchami správania PRIORITY 2018, ktorý vykonával pre ÚPSVaR akreditovaný subjekt DKD DRaK Prešov od 27.4.2018 do 30.11.2018 sa správanie maloletého podarilo stabilizovať a od apríla do decembra 2018 sa nedopustil problémového správania.

22. Dňa 20.12.2018 sa maloletý dopustil spáchania priestupku proti majetku a to tým, že v OD Billa v Stropkove ukradol 2 ks fľaš alkoholu a dňa 17.1.2019 sa dopustil spáchania priestupku proti majetku a to tým, že v OD Tesco v Stropkove ukradol 1 ks fľaše alkoholu. Dňa 5.4.2019 nám bolo doručené uznesenie Okresného riaditeľstva PZ vo Svidníku ČVS:ORP-224/VYS-SK-2018 o vznesení obvinenia maloletému Z. za zločin krádeže

5

5P/67/2020

formou spolupáchateľstva, ktorého sa mal dopustiť dňa 7.11.2018 v Stropkove v objekte futbalového štadióna. Z vyššie uvedených dôvodov navrhovateľ maloletého od 28.2.2019 opätovne zaradil do výchovno-skupinového programu pre deti s problémovým správaním alebo s poruchami správania PRIORITY 2019, ktorý vykonával pre ÚPSVaR akreditovaný subjekt DKD.

23. Napriek vykonaným opatreniam sa problémové správanie maloletého Z. darilo iba utlmiť. Maloletý Z. svojho otca, starú matku ako aj blízkych príbuzných prestal rešpektovať z toho dôvodu, že pre neho nepredstavujú autoritu, koná svojvoľne a nie je schopný zhodnotiť následky svojho konania. Školu odmieta navštevovať, má k nej negatívny postoj a nepredstavuje pre neho inštitúciu, ktorá mu pomáha rozvíjať jeho osobnostné stránky. Svojim správaním a skutkami tak veľmi negatívne ovplyvňuje mladších súrodencov, ktorí sa v poslednom období dopustili spáchania drobných priestupkov a brat A. vo zvýšenej miere aj záškoláctva. Problémové správanie maloletého Z. vyvrcholilo páchaním závažnej trestnej činnosti. V dňoch 12.5.2019, 8.8.2019, 31.8.2019 a 8.9.2019 sa dopustil spáchania prečinov krádeže formou spolupáchateľstva v súbehu s prečinom poškodzovania cudzej veci a to tak, že spolu s inými maloletými násilím vnikli do predajni so spotrebným tovarom a potravin v meste Stropkov a následne odtiaľ ukradli rôzny tovar. Zo spáchanie skutku zo dňa 12.5.2019 bol maloletý Z. U. rozsudkom Okresného súdu Svidník č. k. 1T/29/2019-282 zo dňa 24.1.2020, právoplatným 24.1.2020 uznaný vinným a za to mu súd uložil súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 5 mesiacov. Výkon trestu podmienčne odložil a určil mu skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov. V prípade ďalších trestných vecí zo spáchania, ktorých bol obvinený a ich závažnosť je vyššia ako skutok za ktorý už bol odsúdený, prebieha aj v súčasnej dobe vyšetrovanie orgánmi činnými v trestnom konaní a za ich spáchanie mu hrozí súhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody.

24. Dovedajšie opatrenia vykonané ÚPSVaR a základnou školou, ktorú maloletý navštevuje s cieľom korigovania problémového správania nespĺnili svoj účel a z tohto dôvodu bol maloletý Z. U. na základe návrhu ÚPSVaR uznesením Okresného súdu Svidník č. k. 2P/85/2019 zo dňa 15.10.2019 o neodkladnom opatrení vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého v zmysle § 367 ods. 1, 2 zákona 161/2015 Z. z. civilného mimosporového poriadku odovzdaný dňa 21.10.2019 do starostlivosti Reedukačného centra Bačkov, Školská 158, 076 61 Bačkov (ďalej len „RC Bačkov“). Následne Okresný súd Svidník rozsudkom č. k. 2P/85/2019-26 zo dňa 27.11.2019, vykonateľným a právoplatným 14.1.2020 rozhodol o uložení výchovného opatrenia a nariadil maloletému Z. U. pobyt v RC Bačkov na dobu 6 mesiacov odo dňa právoplatnosti.

25. Počas pobytu v RC Bačkov sa Z. 3 krát neúspešne pokúsil o útek a jeho proces adaptácie na režimové zariadenie prebiehal s ťažkosťami a bol veľmi zdĺhavý. V záverečnej správe (viď príloha č.2) o maloletom RC Bačkov odporúča ukončiť výchovné opatrenie v ich zariadení a to z toho dôvodu, že maloletý ukončil povinnú školskú dochádzku a RC Bačkov môže pracovať len s deťmi do veku 16 rokov. RC Bačkov odporúča naďalej pokračovať v prevýchovnom procese s maloletým Z. U. v režimovom zariadení pre starších chlapcov a to v RC Sološnica.

26. Dňa 14.7.2020 trestným rozkazom Okresného súdu Svidník č. k. 2T/16/2020-125 za spáchanie prečinu ohrozovanie mravnej výchovy podľa § 211 ods.1 písm. b) Tr. zákona bol otcovi maloletého Z. U., nar. XX.X.XXXX uložený trest odňatia slobody vo

6

5P/67/2020

výške 10 mesiacov nepodmienečne. Nakoľko sa otec maloletého tohto skutku dopustil počas skúšobnej doby iného rozsudku, hrozí otcovi maloletého súhrnný dlhoročný trest odňatia slobody. čo je závažnou prekážkou v zabezpečení osobnej starostlivosti o dieťa zo strany otca. Počas pohovoru na ÚPSVaR ako aj počas šetrení v rodinnom prostredí maloletého sa stará matka maloletého Q. Y. ako aj jeho ďalší príbuzní vyjadrili negatívne k možnosti osobnej starostlivosti o maloletého a to vzhľadom na jeho minulosť, jeho povahu, ako aj nezávládnuteľnosti jeho správania.

27. Z vyššie uvedených dôvodov je zrejmé, že je potrebné v záujme maloletého dieťaťa nariadiť ústavnú starostlivosť o maloletého Z. U. do dňa nadobudnutia jeho plnoletosti v Reedukačnom centre Sološnica, 906 37 Sološnica 3, ktoré s umiestnením maloletého súhlasilo. V RC Sološnica bude počas výkonu ústavnej starostlivosti zabezpečená plnohodnotná starostlivosť o maloletého a bude umožnené pokračovať v jeho prevýchovnom procese, ktorý nebol v plnej miere ukončený v RC Bačkov. Taktiež v tomto režimovom zariadení sa môže ďalej vzdelávať v Odbornom učilišti Sološnica, odbor poľnohospodárska výroba so zameraním zeleninár, kvetinár, sadovník, ktoré je súčasťou tohto zariadenia.

28. Opatrovník poukázal na to, že v súčasnosti je maloletý podmienečne odsúdený a momentálne ešte prebieha vyšetrovanie v ďalších troch závažných trestných činoch, kde je podozrivý. Otec maloletého je vo výkone trestu odňatia slobody v Prešove a matka je nebohá. Je zrejmé, že výchova maloletého je vážne narušená. Preto je v záujme maloletého, aby zostal zatiaľ v ústavnej starostlivosti Reedukačného centra Sološnica. Z uvedených dôvodov súd nariadil ústavnú starostlivosť maloletému. Zároveň súd zaviazal otca plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu, pretože v súčasnosti je bez príjmu. Otec je povinný platiť výživné na účet Reedukačného centra Sološnica, v ktorom je maloletý umiestnený.

29. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Súd nevidel dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov podľa § 55 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav vecí.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.

7

5P/67/2020

233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.

Vo Svidníku dňa 10. marca 2021